

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron Pop, (Brassai-utca) 10
 Telefon: Szerkesztőség a Kiadóhivatal — 977
 K. N. Sz. — 558
 A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adnak vissza

UKELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 62
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-05
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 április 16 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 88. szám

5684. Niszán 12

Öt évig nem szabad támadni a görög köztársaságot

Kihirdették a statáriumot egész Görögországban (Athén, április 15. Az Uj Kelet munkatársától.)

Egész Görögországban proklamálták az ostromállapotot. A kormány rendelete szerint öt évig tilos sajtótámadást intézni a köztársasági államforma ellen. Az új köztársaság ideiglenes elnökévé az eddigi régens, Konduriotisz tengeragyot választották meg.

A kormánynak az az információja, hogy a rojalisták fegyveres puccsra készülnek, ha a népszavazás a köztársaság mellett fog dönteni, igaznak bizonyult.

Athén utcáit elárasztották tuskokkal, páncéls autókkal,

repülőcsapatokkal, gyalogos és lovasjárőrökkel. Az egész főváros kihaltnak látszik, az autók, cukrászdák, tejesarnokok és gyógyszerárak kivételével minden üzlet zárva van. Bár egyetlen incidensről sem tettek jelentést, a lakosság mindkét pártja körében végsőkéig feszült a fanatikus hangulat.

Tegnap, mint ismeretes, tizenöt katonai reformpárti politikust tartóztattak le, köztük Leonardopolosz tábornokot, akit azonnal kivégeztek. Társait annak vádolják, hogy

lázadásra akarták bírni a katonaságot

a köztársasági kormány ellen. Ma újabb letartóztatások történtek az ország különböző részeiben. Naupliában és a peloponnézosi félsziget más városában is a népszavazás idején a királypártiak kísérletet tettek a köztársasági hatóságok elmozdítására, de akciójukat a Papanasztáziosz-kormány elfojtotta. A régi rezsim hívei körében ezek miatt és mert már a népszavazás végleges eredménye is ismeretes, óriási az izgalom és

bármely percben tartani lehet a legvéresebb polgárháború kitörésétől.

A hangulatot a végtelenségig szitják az ellenzéki lapok, amelyek most vonják felelősségre a kormányt a legutóbbi forradalomban kivégzett hat politikus haláláért és ezt az alkalmat a rojalista sajtó arra használja fel, hogy a legféltlenebbül izgasson a köztársaság ellen.

Bombamerénylet a luxemburgi polgármester ellen

Luxemburg, április 15. Tegnap este merényletet kíséreltek meg a város polgármestere ellen. A polgármester lakása előtt bomba robbant fel, amely megrongálta az épületet, de emberekben nem tett kárt. Azt hiszik, hogy a pokolgépet külföldiek helyezték el.

Németország irásban válaszol a szakértőknek

Berlin, április 15. A lapok szerint a német birodalmi országok miniszterelnökei közös értekezletet tartottak a birodalmi kormánnyal, amelyen elhatározták, hogy Németország irásban fog válaszolni a jóvátételi bizottságnak. Hír szerint a válasz alkalmas alapnak tekinti a szakértői jelentéseket arra, hogy a jóvátételi kérdést rendezzék. A német kormány a közös munkára való készségét fogja kifejezni a válaszcímekben. A lapok hangsúlyozzák még, hogy az értekezleten egységes felfogás nyilatkozott meg a határozat meghozatalánál.

Lloyd George súlyos beteg

London, április 15. Lloyd George a napokban bronchitisben súlyosan megbetegedett. A volt miniszterelnök állapotában szombaton nagymérvű rosszabbodás állott be. Lloyd George a hét elején egy népgyűlésen hült meg. Nyomban ágyának dőlt és orvosai megállapították, hogy a volt miniszterelnökön tüdőgyulladás tünetei mutatkoznak. Gondos kezelés ellenére a betegség lefolyása rendkívül heves lett. Az orvosok aggódnak, hogy Lloyd George szervezete nem tud megbirkózni a magas lázzal.

Duca Párisban marad a román-francia szerződés megkötéséig

A bécsi konferencia érlelte meg a szövetség gondolatát. A francia sajtó a készülő allianceról

(Bucuresti-Bukarest, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta” hosszabb cikkben foglalkozik a bel- és külpolitikai helyzettel és azt írja, hogy a kormányt jelenleg két kérdés foglalkoztatja. Az egyik Beszarábia ügye, amelyben Franciaország elhatározott támogatását bizonyította a beszarábiai konvenciónak a bécsi konferencia küszöbén történt ratifikálásával, valamint a Csicserin és Poincaré között lefolyt táviratváltással. Miután nincs kizárva, hogy a beszarábiai kérdés a londoni konferencián is felvetődik, egy román-francia szövetség igen opportunusnak látszik.

A másik probléma, amely a kormányt foglalkoztatja, a gazdasági konszolidáció. A „Lupta” azt hiszi, hogy a Bratiannu-kormány Anglia támogatására számít ebben a kérdésben.

Páris, április 15. (Rador.) A francia sajtó egyöntetűen egy román-francia alliance lehetőségéről ír. A „Petit Parisien” közli, hogy Duca külügyminiszter a román-francia barátság szorosabbá tételére végett még két hétig marad Párisban. Az „Echo National” hangsúlyozza, hogy Románia és Franciaország kétségekívül közös érdekei precizizásra várnak. A „Journal de Debats” szerint a francia-román szövetség alapelvei a kisantant és Lengyelország Franciaországhoz fűződő viszonyában gyökereznek.

Jelentették tegnap, hogy Poincaré hosszabb kihallgatáson fogadta Duca külügyminisztert és Antonescu párisi román követet.

A „Matin” ma közli Poincaré miniszterelnöknek Duca külügyminiszterrel folytatott megbeszélését. A „Matin” szerint Franciaország és Románia között eddig formális szövetség nem volt, de valószínűleg hamarosan létrejön. Franciaország ennek a szerződésnek semmiképpen sem kíván Oroszországgal szemben ellenséges jelleget adni. Franciaország óhajtja, hogy Beszarábia kérdésében Oroszország és Románia között megegyezés jöjjön létre. Ha a megegyezést Oroszország ellenséges akarata megakadályozná,

ez nem változtathat azon a felfogásbeli egységen, amely az európai politikát Franciaországra nézve meghatározza.

Ezzel szemben a Rador párisi jelentés alapján közli, hogy a „Daily Mail”-nek a francia-román szövetségről közölt híre korai. A királylátogatás alkalmával nem is volt idő ilyen kérdések elintézésére. Duca külügyminiszter Párisban maradt és Poincaréval eszmecsereket folytat az összes politikai problémákról és nincs kizárva, hogy egy szövetségi szerződés is szóba kerül. A királyi pár látogatása mindenesetre igen kedvező atmoszférát teremtett az ilyen tárgyalásokhoz.

Váratlanul lemondott a Pasics-kormány

Sándor király Radicsékat is be akarja vonni a kabinotbe. Valószínűleg feloszlatják a szkupstinát és elrendelik az új választásokat

(Belgrad, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pasics miniszterelnök szombat déli fél-tizenkettőkor megjelent az udvarnál és szóbelileg benyújtotta a kormány lemondását, amit a király tudomásul vett és elfogadott. A lemondásról a miniszterelnök délben értesítette a minisztertanácsot és referált az udvarnál lefolyt kihallgatásról. Este hat órakor újból összeült a minisztertanács, amelyen a kormány a további teendőkről tanácskozott.

A lemondás híre a délutáni órákban terjedt el a politikai klubokban, ahol azonban a váratlan eseményről szóló értesítést eleinte kételkedéssel fogadták, később azonban

a lemondás híre minden oldalról megerősítést nyert,

az esti órákban pedig a sajtóiroda a következő hivatalos kommunikében is közölte a kormány lemondását:

„A királyi kormány lemondott azzal a szándékkal és óhajjal, hogy a maga részéről is mindent megtegyen a politikai és parlamenti helyzet tisztázására, amely olyképen alakult ki, hogy egyes pártcsoportok és képviselők megváltoztatták programjukat, amely alapján választóik bizalmát bírják. Ezt a parlamenti jelenséget csak új választásokkal lehet tisztázni. A parlamenti ülések elnapolása módot ad arra, hogy minden oldalról megkíséreljék a helyzet megoldását.”

A Pasics-kormány lemondásának közvetlen okairól a pártkörökben a legkülönbözőbb verziók terjedtek el. Egy tény azonban a lemondásból feltétlen megállapítható és pedig az, hogy a kormány-párt által eddig terjesztett híresztelések ellenére a kormánynak eddig nem volt felhatalmazása a parlament feloszlatására és az új választások kiírására. A radikálisok szerint a mostani lemondásnak éppen az a célja, hogy a királynak alkalmat adjon Pasics arra, hogy a kormánynak megbízást adjon az új választások elrendelésére és vezetésére. Az ellenzékek ezzel szemben úgy magyarázzák Pasics váratlan lemondását, hogy a király

nem helyeselte a kormánynak a parlament elnapolása körül folytatott taktikáját és

maga a király szólította fel Pasicsot a lemondásra.

Az új válságból való kibontakozásra még nem történtek meg a szokásos lépések, amennyiben sem Jovanovics Ljuba házelnök, sem pedig az ő lemondására való tekintettel helyettese, Dragovics alnök nem kapott meghívást az udvarhoz. A várható megoldásra vonatkozóan természetesen már folynak a kombinációk a politikai körökben. A radikális párt és Pribicevics-párt körében arra számítanak, hogy

újból Pasics kap megbízást kormányalakításra,

azzal a határozott felhatalmazással, hogy a parlamentet feloszlassa és kiírja az új választásokat. Az ellenzék is számol ezzel a megoldással, de azért nem adják föl azt a reményt sem, hogy ezuttal az ellenzék javára meg fog változni a helyzet és hogy az új kormány megbízása alkalmával az ellenzéket is figyelembe fogják venni. Miután az ellenzék sem reméli, hogy kimondottan ellenzéki politikus fog az új kormány megalakítására megbízást kapni, arra számítanak, hogy a király nem Pasicsnak, hanem egy másik radikálispárti politikusnak, valószínűleg Jovanovics Ljubának fogja felelősen a kormányalakítási megbízást, aki

az ellenzék bevonásával széles koalíciós kormányt alakítana.

Ebben a kormányban a szűkebb ellenzéki blokk is részt venne, míg a Radics párt és a földmivesszéspárt kívülről támogatná a kormányt. Az ellenzéki vezérek nyilatkozataiból arra lehet következtetni, hogy ezt a megoldást az ellenzék is szívesen látná és hajlandó volna Jovanovics Ljuba kormányában részt venni.

Mind ezek a kombinációk természetesen egyelőre még koraiaknak látszanak, egy-két napon belül azonban tisztázódní fog, hogy az udvar milyen megoldását kívánja a válságnak. A megoldás most teljesen a király kezében van.

aradi, de csak az

R.-T.

mosdókhöz,

zsvár,

árgyár

am Juvaere, Cij

reskedés

szület és

abeváitfel

kinaeztst

nakl

gyár

butor-

rozás

mlatot

sak

T

k!

13

Keresztezheti-e az oroszországi autonóm zsidó település terve Palesztina felépítését?

(Berlin, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A cionista szervezet központi közlönye, a „Halem“ írja:

Néhány hét óta a zsidó közéletben erősen foglalkoznak a szovjetkormány azzal az állítólagos tervével, amely szerint Oroszország zsidó letelepülés számára a Krimben nagyobb kerületeket jelölne ki. Nem lehet mondani, hogy a sajtóba beszivárgott hírek a tényeket világosan és tüzetesen adták vissza. Nem lehet tudni, vajjon egy nagyobb politikai akcióról van szó, egy zsidó provinciának a létesítéséről autonóm közigazgatással és Odesszával mint fővárossal, vagy pedig csak a kenyértelen és munkanélküli zsidóság egy részének letelepítéséről. Olyan zsidókról van szó, akik az elpusztított vidékeken már évek óta kénytelenek életüket a lehető legborzalmasabb állapotok között tengetni.

Hasonló tervünk már volt, — igaz, hogy egészen más feltételek között — és ez: Uganda. Szeretnénk remélni, hogy akkori tapasztalataink és csalódásaink nem voltak hiábavalók és nem szeretnénk, ha a magában egészséges és bölcs gondolat — több ezer zsidót a produktív munkához, a mezőgazdasági letelepülők életéhez hozzásegíteni — pártpolitikai visszaélés történe. Nem szeretnénk, ha a szép ideát a cionizmus elleni harcban tegyverként alkalmaznák a cion gondolat és Palesztina ellen.

Ennek feltételezésével meg lehetünk elégedve a tervvel. Az orosz viszonyok radikális változása következtében fontos, hogy az orosz zsidóság gazdasági rétegződésében átcsoportosítások történjenek. Hiszen a változott viszonyok idővel automatikusan végzik el a foglalkozások átcsoportosítását, de az átmeneti idő egy új lappal gazdagítaná a zsidó szenvedések hosszú történetét.

A tervnek másik részét is örömmel kell köszönetünk: az a szándékot, hogy egy nagyobb, összefüggő és zárt zsidó település létesüljön. Egy ilyen nagyobb zsidó lakosságból álló település (Odessa mint főváros nélkül is) olyan erőtartálékká válhatna, amelyből a nagy zsidó nemzeti ujjaéledési mozgalom csak hasznot húzhatna. A nagy centrum, amely Oroszországból az egész széjjelszóródottságot példátlan odaadással nemzeti tekintetben mindenkor megtermékenyítette és befolyásolta, már megszűnt. Régi formájában úgy sem támadhat fel; azért különös meglepéssel üdvözlünk minden olyan kísérletet, amely arra irányul, hogy az orosz zsidóságot, vagy annak részeit ereje koncentrálására, elmélyülésére, szellemi és gazdasági munkájának intenzívítására bírja. Ezt a tervet azonban csak azzal a feltétellel üdvözölhetjük, ha a kísérlet figyelembe veszi és megértést tanúsít a zsidó sajátosságok iránt és szeretettel viseltetik a zsidó emberek nemzeti kívánságaival szemben.

Ergon hercege

Irta Szabó Imre

Kamaszodó fiu voltam, amikor hazajöttem egyszer a peszachi ünnepekre. Virágos, napsütéses, boldogságos szép napjai a szabadságnak, milyen kár, hogy már csak az emlékek horgonyai tartják őket.

Ott voltam a nyáron a halk és bágyadt Ipoly peremén és néztem a várost. Beleremegtem a fájdalmas gyönyörbe, amint a nyári nap fölszikrázott a megyeháza fehér bádögfödélén. A tér fölött a meleg csönd miriádjai rezegtek, életem egy hiábavaló emberöltője sajtott föl bennem, élők és elhaltak játszották le lelkemben drámáikat, megható sorsok görnyedtjei vonultak föl, megmosolyogni való vidéki kalandorok. Miért, hogy éppen Ergon herceg alakja bontakozott ki előttem a tikkadt csöndben, ott az Ipoly partján.

Talán azért, hogy elmondjam önöknek a kedves szelthámos peszachi esetét.

Az ünnep első estjén a kis templomban feltűnt egy fiatal, karcsú idegen. Arcán az élvezet emberek barázdái; jól ápolt keze, tiszta inge volt, csak a ruháján látszott, hogy régi szerzet és most vasalták ki. Mellém ült, benézett aranyfésűs imádságos könyvembe, de nem héberül követte az előimádkozót, hanem a német fordítást nézegette — monoklin.

Akik előttem ültek, lopva vissza-vissza tekingettek a monoklis emberre. Ságos csipetűt sem hordott zsidó ember, legfeljebb keretes okulárét. Monoklit pedig évek óta nem tapasztaltak. Valamikor valamelyik felvidéki gróf el-

A jasi bankjegyhamisítók bűnpöre

Popovicu tanár gyilkossági kísérlettel vádolja bűntársát. Kolozsváron hamis számozású eredeti ötszázlejesekre bukkant a rendőrség

(Bucuresti-Bukarest, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt nyáron az ókirálysági rendőrség nagyszabású bankjegyhamisítóbandát leplezett le, amelynek tagjai Jasi közelében a modern kor igényeinek megfelelő tökéletes bankjegyhamisítóüzemet szereltek fel és halomra számra gyártották az ötszázlejes bankjegyeket. A hamisítók leplezése annál nagyobb feltűnést keltett, mert a banda tagjai mindannyian jólismert alakjai voltak a jasi társaságnak. A nyomozás során a banda mind a négy tagja: Murgeanu durgazdag földbirtokos, fia, aki középiskolai hallgató volt, Cristescu diák és Popovicu középiskolai tanár beismerték a bűncselekményt és így mindnyájukat le tartóztatták.

A fiatal diák „mágikus“ hatása

A jasi törvényszék büntetőtanácsa tegnap kezdte meg a letartóztatott pénzhamisítók bűnpörének tárgyalását. A tegnapi nap a vádlottak kihallgatásával telt el. Az idősebb Murgeanu kihallgatása során tagadta a rá rótt bűncselekményt és azt hangoztatta, hogy ő csupán fiának áldozata, a többi vádlottak beismerték a vádat.

Legutolsónak Popovicu tanárt hallgatták ki, akinek a vallomása szenzációs fordulathoz juttatta a bűnpört. Popovicu tanár vallomásaiban nyíltan bevallotta bűnét és cinikus büszkeséggel ecsetelte a bíróság előtt nagyszabású kémiai és cinkográfiai tudását, amelynek segítségével tökéletes bankjegyeket tudott hamisítani. Vallomásának végén el akarta a felelősség egy részét háritani magáról és kijelentette, hogy a bűncselekményt az ifjabb Murgeanu „mágikus“ befolyása alatt követte el. Majd amikor látta, hogy ez a kijelentése semmit sem könnyít a sorsán, szinte extázisos állapotban egyre több olyan szenzációs részletet vallott be, amelyről a nyomozó hatóságoknak eddig sejtelmük sem volt.

Gyilkolni is akart a hamisító

Elmondotta, hogy mindaz a pénz, amit hamisítottak, kevés volt ahhoz, hogy a mindennapos orgiák költségeit fedezze. A fiatal Murgeanu, aki valóságban két kézzel szórta a pénzt, egyre többet és többet követelt tőle, de ő nem tudta kielégíteni hallatlanul felfokozott igényeit. Amikor a fiatal Murgeanu látta, hogy több hamis bankót már nem tud kipréselni, elhatározta, hogy ha kell, gyilkosság árán is pénzt szerez. Ebből a célból a fiatal Murgeanu apját kényszerítette arra, hogy levélileg rendeljen magához egy jasi nagy gabonakereskedőt azzal

jött közigazgatási gyakornoknak a megyéhez. De ő is mikor illesztette a szemére? Ha a főispán leányát kísérte végig a téren, vagy ha a nagyvendéglő sarokasztalánál részegre mulatja magát. Templomban monokliban lenni, vajjon ki engedhette ezt meg magának?

— Mondja, fiatal ember, — szolt hozzám, amikor az imának vége volt, olyan meghittent, ami egyben meglepő és megtisztelő volt — mondja kérem, hol lehet itt jól vacsorázni?
— Persze, zsidó kosztot tetszik?
— Azt, hogyne, persze, hogy zsidó kosztot. Ma már én is zsidó vagyok — és elfogódottan mosolygott.

Akkor lépett oda apám. Kezét nyújtotta az idegennek: Solem aléchem. Erre a többiek is jöttek, köszöntötték a finom idegent, de vendégül invitálni senki nem merte. Az udvaron kértem apámat, hívja meg széderre ezt az urat és ne válogasson a koldusok között.

— Hogy, hogy?
— Éppen az imént kérdezte, hol lehet jól vacsorázni.

Apám otthagya a koldusokat és a monoklis úrtól, aki előre ment, bocsánatkérések között engedelmet kért, hogy meghívassa vacsorára. Az idegen leereszkedő kedvességgel elfogadta a meghívást.

— Az emberi boldogságok egyik nem éppen lényegtelen velejárója az ünnep — mondta nagy komolysággal apámnak és feltette a monokliját.

— A husvét gyönyörű ősi emlékek megünneplése és Izrael legboldogabb korának, a szabadság visszanyerésének nagy gondolatát rejti. Tudatosan talán nincs is benne minden

az ürüggyel, hogy a birtokán levő gabonáját akarja neki eladni. Murgeanu azt remélte, hogy a gabonakereskedő nagy pénzösszezzel fog megérkezni apjához és ő előbb megöli, azután kifosztja. A terv azonban nem sikerült, mert a gabonakereskedő, nem tudni mi okból, nem jött el. Amikor ez a terv meghiusult, Murgeanu elhatározta, hogy Jasinak akármelyik gazdag emberét meggyilkolja és kirabolja. Ennek a tervnek azonban már a letartóztatása állt az útjában.

Popovicu tanár vallomása óriási konsternációt keltett a bíróság tagjai között és az elnök a tárgyalás folytatását mindaddig, míg a vallomás alapján a nyomozást új irányban is kiterjesztik, elhalasztotta.

Kolozsváron is hamis ötszázlejesek nyomára jött a rendőrség

A kolozsvári rendőrség szombaton délután letartóztatta a Banca Nationala egyik tisztviselőjét, akinél több darab hamis ötszázlejes bankjegyet találtak. A rendőrségi vizsgálat során kiderült, hogy a tisztviselőhöz csak véletlenül kerültek a hamis bankjegyek és így a rendőrség azonnal szabadlábra is helyezte. A nyomozás során az is megállapítást nyert, hogy Kolozsvár és egész Erdély el van árasztva ezekkel a hamis bankjegyekkel. A rendőrség teljes apparátussal nyomoz a hamisítók után, akik a jelek szerint a régi királyságból csempészték át a hamis bankjegyeket Erdélybe. A vizsgálatot megehezíti az a körülmény, hogy a szakértők megállapításai szerint a bankjegyeket nem egészében hamisították, hanem a Banca Nationala eredeti kliséi után készültek, csupán a számokat hamisították reá igen ügyesen.

Az a föltevés merült fel, hogy a hamisítók valamiképpen hozzájutottak a Banca Nationala még számozatlan bankjegykészletéhez, amelyből nagy mennyiséget elloptak és a számokat maguk hamisították rá. De az a feltevés sem látszik kizártnak, hogy ezeket a bankjegyeket is az a jasi bankjegyhamisítóbanda terjesztette el Erdélyben, amelynek tagjai fölött éppen most itélkezik a jasi törvényszék.

— Machno lengyel pogromvezér öngyilkosságot akart elkövetni. Varsóból jelentik: Machno hetmant, az ukrainai pogromok hírhedt vezetőjét a napokban a thorni hatóságok internálták. Machno cellájában öngyilkosságot kísérelt meg. Késéval megkísérelte átvergni nyakát, de szándékát még idejében észrevették és az öngyilkosságot sikerült megakadályozni. Súlyos sebesülésével a városi kórházba szállították.

zsidóban ez a visszaeszmélés, de a tavasz friss levegője és nagyszerű kibontakozása ráerezte az embereket az elmúlt, az el nem feledhető nagy eseményre, a népnek Micrájim földjéről való kivonulására.

Apámat, aki ezeket a lendületeket csekély változtatban évről-évre olvasta a zsidó hetilapok vezércikkeiben, untatta a finom beszéd. De abban a hitben, hogy irodalmi ember ül majd asztalánál, nem éreztetett vele semmi kelletlen séget és otthon, a fényben ragyogó fehér szobában olyan tisztelettel vették körül, ahogy egy kiváltságos urat illik.

Szinte éreztük, hogy herceggel van dolgunk. Tartózkodó előkelőséggel csinálta végig velünk a husvét-i ceremóniákat, megemelte a széder-tálat, kisujjával kifróccsentette a borból a tiz egyiptomi csapást.

— Hol tanulta ezeket — kérdezte anyám asszonyos kíváncsisággal, vacsora közben.

A kérdés megnyitotta a mondanivalók zsilipjeit és az idegen vonzó előadásban tárta föl nagy és érdekes multját.

Egy északi tartomány hercegi nemzetségének: az Ergonak sarja ő. Megszeretett egy zsidó leányt, aki az orosz pogromok elől Juttlandba menekült. Viszontszerelemre talált ugyan, de a leány minden szerelmen túl ragaszkodott vallásához és becsületéhez. Feleségül vette, de már előbb megismerte a zsidó vallást, amely megtetszett neki nagyon de nagyon. Ma el sem tudná képzelni már, hogy valamikor nem volt zsidó. Otthagya a hercegi pompát és fényt, amit fölcsérelt a mártíromsággal telített zsidó hittel és a családi boldogság melegével.

(Folyt. köv.)

A rossz betegség vándorolva egész gazda udvarába.

mas sajtót a kárrott a székről, szék felborult és házigazda a nagy ki az udvarra, aki rögtön átlátja házigazdának, ha van, azért fette fekvő bocher el — De hiszen — Az er lac cher jelentőségte

Nem konkurdas bement a kiesi pászkát sz Az elnök kijel hat pászkát, d szívesen ad. A semmi pénze se hogy a házra házról-házra jár fukarabb zsidój bajját és kéri, pászkát vásárol — Miért ni lödik a gazdag — Mert a szegény. — No ha akarok konkur

Kajdem kol formrabb, Ch idejében tanult tével sokszor Egy heves pil Chaszam Szofo mérgesen odak — Das Fa Mire Fassl — Erst m Ezt persze

Jószivűség derekán Sz. v Utközben a dorló zsidót, de nagy hőse gott. A kocsi rodott a szív — Hajts dom nézni, járjon.

— Négy a Rivierán. esecsemövődő nak sikerült a volt osztrá Lidó es Sant kapjon elhely dezett otthon mélyenkét n hogy az átlá hatezer osztr eddig ötmilli vára, ugy h ezer gyermek gyegerkez csak levegő való kiragad akik otthon dégezerető s

Sir a

Ez történt...

A rossz betegség. Két bócher faluról-falura vándorolva egyszer betévedt egy jobbmodú gazda udvarába. Előbb körülnéztek a bóchernek az udvaron és rögtön észre-

vették, hogy a tornác egyik polcán több hatalmas kecskés sajt szárad. A két bócher azonnal kész volt a haditervvel. Az egyik beméret a házba, hogy a gazda figyelmét lekösse, a másik megalatt egy székert kerített, felállt a székre, egy hatalmas sajtot a kabátja alá rejtett, azután leugrott a székről, de olyan ügyetlenül, hogy a szék felborult és ő maga is a földre zuhant. A házigazda a nagy zaj hallatára ijedten rohan ki az udvarra, nyomában a másik bócherrel, aki rögtön átlátja a helyzetet és azt meséli a házigazdának, hogy a társának rossz betegsége van, azért fetreng a földön. Erre a földön fekvő bócher elkacagja magát.

— De hiszen kacag — mondja a gazda.
— Az er lacht, hat er es, — monja a bócher jelentősegteljesen. S. Szidi, Sepsiszentgyörgy

Nem konkurrálok Istennel. Egy szegény kol-dos bement a hitközségi elnökhöz, hogy egy kicsi pászkát szerezzen husvára a családjának. Az elnök kijelentette, hogy ingyen nem kaphat pászkát, de ötven százalék engedményt szívesen ad. A szegény zsidónak, minthogy semmi pénze sem volt, elindult házról-házra, hogy a pászka fele árát összekoldulja. Ahogy házról-házra járt, a falu leggazdagabb és leg-fukarabb zsidójához is betért, elpanaszolja a baját és kéri, járuljon hozzá ő is ahhoz, hogy pászkát vásárolhasson.

— Miért nincs magának pénze? — érdeklődik a gazdag ember.

— Mert nem adott az Isten — sóhajtja a szegény.

— No ha ő nem adott, én sem adok, nem akarok konkurrálni az Istennel. S. S. Cluj

Kajdem kol... Fassl, volt nagykanizsai reformrabbi, Chorin kortársa, a Chaszam Szofer idejében tanult a pozsonyi jesiván. Magavisele-tével sokszor magára vonta mestere haragját. Egy heves pilpul alkalmával annyira kihozta Chaszam Szofer kötekedésével a sodrából, hogy mérgesen odakialtott feléje:

— Das Fassl kann springen!

Mire Fassl csendesen morfondirozva válaszol:

— Erst muss der Reif (Rav) krachen.

Ezt persze csak a körülötte ülők hallották. I. B. O.-Mare

Jószívűség. Egy gazdag zsidó egyszer nyár derekán Sz. városban lévő birtokára hajtattott. Utközben a kocsija utólért egy szegény vándorló zsidót, aki szintén Sz. városba tartott, de nagy hőség miatt már csak alig vánszor-gott. A kocsiiban ülő gazdag zsidónak elfacsarodott a szive és rászólt a kocsisára:

— Hajts gyorsabban János, mert nem tudom nézni, hogy ilyen melegben valaki gyalog járjon. Zwi, Déva

Négyezer bécsi gyermek fog nyaralni a Riviérán. Bécsből jelentik: A bécsi anya- és csecsemővédő egyesület elnökének, dr. Moll professzor-nak sikerült az olasz kormányral megállapodni, hogy a volt osztrák Riviérán, az Adriai-tenger mellett, Lidó és Sauremó között kétezer szegény gyermek kapjon elhelyezést elsődrendű és pompásan berendezett otthonokban. A gyermekek élelmezése személyenként nem kerül többé napi 7 liránál, úgy hogy az átlagos élelmezési költségek napi huszon-hatezer osztrák koronára rúgnak. Moll professzor eddig ötmilliárd koronát szedett össze akciója já-vára, úgy hogy módjában van nemcsak ezt a két-ezer gyermeket, hanem még egyszer annyi, tehát négyezer gyermeket vinni a kék Adria mellé. A gyermekek nagyrésze beteg, másrésztük azonban csak levegőváltásra, vagy az otthoni miljöből való kiragadásra szorul, van közöttük ötszáz árva, akik otthon találnak majd az olasz kormány ven-dégszerető szívessége folytán.

Fuzionált Jorga és Argetoianu

Megkezdődtek a tárgyalások a parasztpárt és Averescu tábornok között

(Cluj-Kolozsvár, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap részletesen megírta az Uj Kelet azt a belpolitikai körökben megerősített hírt, hogy az ország három legnagyobb ellenzéki pártja közös frontba készül tömörülni a liberális kormány gazdasági terveinek megakadályozására s így Bratianu megbuktatására. Mint ismeretes, Maniuc a Jorga-párttal kezdte fuzió tárgyalásokat, most pedig azt jelentik Bukarestből, hogy Jorga és Argetoianu között a fuzió tárgyalások sikerrel jártak. A fu-

zióról szóló hivatalos proklamációt husvét után fogják publikálni. Ezzel kapcsolatban Jorga lapja, a „Neamul Romanesc“ az jelenti, hogy ma újból megkezdődnek a fuzió tárgyalások a parasztpárt és Averescu között. A parasztpárt, amely dr. Lupu delegálta a tárgyalások folytatására azt kívánja, hogy a fuzió után az új párt végrehajtó bizottságában Lupu, Mihalache, Madgearu, Averescu és a néppártnak még egy tagja foglaljon helyet, Averescuék ellenben hattagu végrehajtó bizottságot kívánnak

Megkerültek Danilescu titokzatosan eltűnt milliói

A rendőrség elkobozta a kosztba adott pénzeket. A kölcsönvevők vallomásaik szerint nem tudtak a pénz eredetéről. Miért lett öngyilkos Danilescu? A rendőrség nem ad felvilágosítást az őrizetbe vett egyénekről

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség a legszigorubb diszkrecióban folytatja tovább a nyomozást a Danilescu-féle sikkasztás ügyében és a nyomozás eddigi eredményeit és részleteit teljesen titokban tartja. A rendőrprefektus kabinet-jének ajtáját rendőrök őrzik és senkit sem engednek belépni a rendőrprefektus szobájába. Gritta prefektus mereven elzárkózik minden nyilatkozat- és információkérés kísérletétől és a nyomozást vezető rendőrtisztviselők a prefektus utasítása értelmében valamennyien elzárkóznak a sajtó hivatalos informálásától.

Megkerült a sikkasztott pénz?

A szigorúan bizalmas mederben folyó vizsgálati módszer ellenére is igen sok részlet szivárgott a nyomozás eddigi eredményeiről. A kora délutáni óráktól késő estig állandó a sürgés-torgás a prefektura elsőemeleti folyosóján. A rendőrségi detektívek egymásután vezetnek elő a kolozsvári kereskedővilág néhány ismert tagját. A kísérő detektívek mindegyike papírba burkolt apróbb-nagyobb csomagot szorongat a hóna alatt. A folyosón tutótű-ként terjedt el a hír: pénz van a csomagokban.

Amint utóbb hivatalos helyről is kiderült, a csomagokban tényleg pénz volt: Danilescu sikkasztott pénze. A délután folyamán körülbelül husz kereskedőt állítottak elő a rendőrségre és értes-ülésünk szerint a tölük elkobzott pénzsösszeggel az állam kára néhány százezer lej kivételével máris megérték. Valószínűleg a még hiányzó összeg is megtérül a holnapi nap folyamán.

Nem titokzatos már Danilescu szerepe

A vizsgálat legutóbbi eredményei teljes vilá-gosságot derítettek Danilescu szerepére. A betörés és a kasszafoztás meseje teljesen köddé foszlott és ma már bizonyos, hogy Danilescu a hiányzó ötmillió lejt elsikkasztotta. A rendőrséget erre az eredményre állítólag maga Danilescu vezette, aki hír szerint még vasárnap délután töredelmesen bevallotta a sikkasztást.

Az is bizonyos, hogy Danilescu a sikkasztott összeget több kereskedőnek „kosztba“ adta, amit az is bizonyít, hogy Gritta prefektus ma este a Rador távirati iroda utján a következő kommüni-két tette közzé:

Felszólítom mindazokat, akik dr. Danilescu Alexandrunak adózái, hogy 48 órán belül jelent-kezzenek a rendőrprefekturán s hozzák maguk-kal tartozásukat, igazoló okmányukat. Azok el-len, akik ennek a felszólításomnak nem tesznek eleget és nem jelennek meg, a behajtási eljárást azonnal folyamamba teszem.

Danilescu a vasárnapi kihallgatása során maga nevezte azokat a kereskedőket, akiknek a sikkasztott pénzből kölcsönt folyósított. Más verzió szerint Danilescu anyósánál tartott házkutatás alkalmával a rendőrség egy köteg váltóra akadt és az ezen szereplő nevek alapján rendelte el a rendőrprefektus a már husz említett kereskedő elővezetését.

Mit vallanak a kereskedők

A kihallgatásra elővezetett kereskedők vala-mennyien azt vallották, hogy a pénzt teljes jóhi-szeműséggel vették igénybe és sejtelmük sem volt annak eredetéről, még kevésbé, hogy hivatalos pénzről van szó.

Hír szerint a kölcsönügyletet nem is maga Danilescu bonyolította le, hanem megbízottai köz-vetítésével helyezte el a pénzt. A kereskedők leg-

többje azt váltja, ők abban a hitben voltak, hogy a pénz a közvetítők tulajdona.

Kik vannak őrizetben?

A rendőrség a legszigorubb diszkrecióban a vizsgálatnak éppen azt a részletét tartja, amely bizonyos személyek őrizetbevételét tette szükségessé. Ez némileg indokolt is, mert olyanok is voltak ideiglenes őrizet alatt, akiknek az ártatlansága később kiderült. Annyi bizonyos, hogy Danilescu felesége, anyósa és Felician pénzügyi titkár, vala-mint egy Czitrom Miklós nevű magánisztviselő a rendőrség őrizete alatt áll. Rajtuk kívül még né-hányan őrizetben vannak, de ezek valószínűleg nem a kölcsönt igénybevevők, minthogy ezeknek leg-nagyobb részét szabadon engedték, hanem a köz-vetítők.

A délután sorára különben is több olyan ke-reskedőt beidézték, akikről nyomban kiderült, hogy semmi részük sincs az ügyben. Így például egyik nagykereskedőt, aki néhány nappal ezelőtt kül-földi bevásárló utra indult és akkor Felician pénz-ügyi titkárnak adta át adóaktáit azzal, hogy in-terezze el adóügyét. A kereskedő ma érkezett haza, semmit sem tudott Felician őrizetbevételéről és küldönc utján levelet küldött neki, amely-ken kérte, hogy juttassa vissza iratait. Ez az irás a rendőrség kezébe került és a nyomozást vezető rendőrtisztviselő abban a hiszemben, hogy az „ira-tok“ alatt váltót értett a kereskedő, azonnal be-idézte a rendőrségre.

A kihallgatás során nyomban kiderült a félre-értés és így a beidéztet kereskedőt azonnal el-bocsátották.

Dick Jakob szerepe

A Danilescu ügygel kapcsolatban a leggyak-rabbau említett név Dick Jakob volt. Minthogy a rendőrség nem ad ki hivatalos kommünikéket a nyomozásról, Dick Jakob szerepéről a legellenőriz-hetelenebb hírek kerültek forgalomba. A nyomo-zás először abban az irányban indult meg, vajjon a Danilescu lakásán talált papírlapon Dick Jakob neve mellett szereplő hárommillió lejt nem-e koszt-pénzre adta ki Danilescu Dicknek. A kihallgatás során Dick kijelentette, hogy a gyanu alaptalan, mert Danilescuhoz csak annyi köze van, hogy ez tényleg megígérte neki, hogy közben fog jáni az állammal szemben még a koronabeváltás idejéből származó hárommillió lejes követelésének kiegyen-lítése érdekében. Dick Jakobnak állítólag sikerült is magát a vádak alól tisztáznia.

Tegnap este az hír terjedt el, hogy Dick Ja-kabot a rendőrség letartóztatta. Ez a hír nem fe-lelt meg a valóságnak, mert csupán arról volt szó, — mint az Uj Kelet helyesen megírta — hogy Dick Jakobot kihallgatásának befejezéséig ideiglenes őrizet alá helyezték. Az hír is téves volt, hogy Dick Jakobot az ügyességre kísérték. Ennek valószí-nűleg az volt az alapja, hogy Dick tegnap késő este egy detektív kíséretében távozott a rendőrség épületéből. Mint utólag kiderült Dick Jakobot a detektív nem az ügyességre, hanem lakására ki-sérte. Dick Jakob az ájszakát otthon töltötte el egy detektív őrizete alatt.

Miért lett öngyilkos Danilescu?

A bűnügynek ma már csak egyetlen homályos pontja van. Miért kísérelt meg öngyilkosságot Danilescu? A sikkasztott pénz tulajdonképpen kem volt elveszve, hiszen Danilescu a pénzt közvetítői utján biztos helyekre helyezte ki kölcsönbe és így rendelkezhetett is a pénz fölött. A különböző for-

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

galomban lévő verziók közül a legvalószínűbbnek látszik az verzió, hogy Danilescu tueta jól, hogy az öngyilkossági kísérletet követő napon, hivatalos rovacsolást tartanak kasszájában.

Eppen ezért napokon keresztül mindent követelt, hogy a sikkasztott pénzt visszaszerezze. Mozgósította a közvetítőit, akik azonban az általános készpénzhiányra való tekintettel a rendelkezésükre álló alig néhány nap alatt a kikölesztött pénzből mindössze egymilliókétszáz ezer lejt tudtak visszaszerezni. Ezt az összeget már a vizsgálat első napjaiban meg is találták Danilescu kasszájának egyik zugában. Minthogy a többi milliót a kellő időre Danilescu nem tudta előteremteni, cselekménye következményei elől a halálba akart menekülni.

Az Uj Kelet ünnepi számai

Az Uj Kelet napilapja és hetilapja pészach alkalmával gazdag és változatos tartalommal jelenik meg. A kettős terjedelmű hetilap ünnepi számából kiemeljük a következőket:

Szépirodalom:

- August Strindberg: Mózes bucsuja. (Egyfelvonásos dráma.)
- Williers de l'Isle-Adam: Mint a macska az egérrel. (Elbeszélés a spanyol inkvizíció idejéből.)
- Heine: Sabat hercegnő. (Vers.) Giszkalay János fordítása.
- Becski Irén: Kettősség. (Vers.)
- Simon Magda: Vers.
- Salamon László: Menekülés a szabadság elől. (Novella a zsidó szabadságharc idejéből.)
- A Talmud és Midrás kertjéből.

Tudomány:

- Dr. Klein Sámuel: Palesztina történetéből.
- Dr. Herzog Sándor: Leo Pinsker. (Méltatás és életrajz.)
- Dr. Marton Ernő: Kritika egy zsidó történelemkönyvről.

Zsidó világ:

Mit követelnek Jabotinszkyék. — Az oroszországi cionista vezérek letartóztatása. — Egy csöndes purimest Belényesen. — A kolozsvári zsidó kórházegyesület statisztikai kimutatása. — Mit csinál Weizmann Amerikában. — A máramaroszigeti zsidó iparosok kiállításai. — Az Erdélyi zsidó kolónia hírei. — A zilahi Jehudit purimestéje. — A Keren Hajjeszód működése Ausztriában és Lengyelországban. — Az orastie Jehudit purimestéje. — Zsidó képzőművészek reprezentatív képiállításai Párisban. — A svájci egyetem kedvezménye a zsidó egyetemi hallgatóknak. — Az amerikai társadalom fólháborodása Ford ellen stb. stb.

Az épülő Erec Jiszrael:

Erec Jiszrael a brit világhiállításán. — A párisi Rotschild palesztinai útja. — Tömeges bevándorlási engedélyek Palesztinába. — Új cementgyár Jaffában. — Palesztina külkereskedelmi mérlege. — A munkáspiac Erec Jiszraelben. — Új kolóniák keletkezése. — Új dobozgyár Jaffában stb. stb.

Gyermekrovat:

A Vitéz Benája és Ahaliba tündér.

Illusztrációk:

- A haifai héber reálgimnázium látképe.
- A haifai héber reálgimnázium gépterme.
- A haifai reálgimnázium alapkövetétele.
- Faráó piramisai tövében.
- Cháim Nachmann Bialik arcképe.
- Illusztráció egy középkori hagadá kéziratból.
- Illusztráció egy modern hagadá kiadásból.

Az erdélyrészi Keren Kajemet le Jiszrael kimutatása:

Az Uj Kelet hetilapjának ünnepi kettős száma példányonként 8 lejt, az Uj Kelet előfizetői a hetilapot díjmentesen kapják.

* Palesztinai kirándulás május elsején. A „Maderech Birou de Transporturi” Oradea-Mare, Piata Unirii 16. kirándulását május elsején megtartja. Jelentkezőket a társaság már csak néhány napig fogad el.

Százmillió frank előleget vesz fel Magyarország a kölcsönre

Az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság garantálja az előleget. Végelért a budapesti nyomdászsztrájk

(Budapest, ápr. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nyomdászszakszervezet kiküldöttei tegnap este hosszas tanácskozás után megegyeztek a munkaadók képviselőivel. Mindkét fél garantálta a szerződéseknél jövőben való szigorú betartását. A munkásokiküldöttek hozzájárultak ahhoz, hogy a munkahelyükről eltávozott szedőszemélyzettel szemben a kollektív szerződés szerinti illetékes fórumok eljárjanak. A megegyezés értelmében

a délutáni lapok kedden délben már megjelentek.

Ezzel a „Magyar Sajtó” című együttes lap megszűnt.

Budapest, április 15. A szanalási javaslatok megszavazása után a kormány százmillió arany-

frankot fog felvenni a külföldi kölcsönre. Ezt az összeget elsősorban a londoni pénzpiacon reméli Bethlen megszerezni. Az előleget a népszövetséggel történt megegyezés szerint a magyar mezőgazdaságnak, kereskedelemnek és iparnak együttesen kell garantálnia. Az erre vonatkozó tárgyalások eredményeképpen száz nagybirtokos, akik saját földjükre betábláztatják az előleget,

összesen harminchét és félmillió aranyfrank garantálását vállalta el.

A gyáriparosok ugyancsak harminchét és félmillió aranyfrankot, a kereskedők és bankok pedig huszonötmilliót garantálnak. Ezt az elhatározásukat az érdekeltek már bejelentették a pénzügyminiszternél.

A minisztertanács jóváhagyta a petróleumjárulék eladását

Hol töltik a miniszterek húsvétli szabadságukat

(Bukarest, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a bukaresti jelentés, hogy az állami petróleumjárulék eladására hirdetett versenytárgyaláson a legmagasabb ajánlattevő az Eli Berkovici bukaresti bankár vezetése alatt álló konzorcium volt, amely az öt évre szóló eladási szerződésért ötmillió dollárt ajánlott fel. Lapjelentések szerint a kormány körében komoly megfontolások voltak, vajjon végrehajtsák-e ebben a formában tranzakciót.

Ma került a kormány plénuma elé az ügy. A minisztertanács elfogadta az állami petróleum-

járulékok öt évre szóló eladási szerződését és elhatározta, hogy az ajánlatot tevő konzorcium által befizetendő összeget az állam belföldi adósságának törlesztésére és vasuti gördülőanyag beszerzésére fordítja. Vaitoianu közlekedésügyi miniszter erre a célra nagyobb hitel folyosítását kérte.

Azután a minisztertanács megállapította az egyes miniszterek szabadságát és helyettesítését a húsvétli ünnepek tartamára. Bratianu miniszterelnök 23-ao Anghelescu közoktatásügyi miniszter kíséretében Konstantinápolyba. Constantinescu földművelésügyi miniszter Olaszországba utazik.

Oroszországnak be kell vezetnie a polgári perrendtartást

A londoni pénzemberek sulyos feltételekhez kötik a kölcsönt. Macdonald beszéde az angol-orosz konferencián. A békeszerződések revízióját sürgeti a szovjetkormány

(London, április 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol-orosz konferencia napirendjén az orosz államadósságok angol kézben lévő papírjainak rendezése, a régebbi angol-orosz szerződések revíziója, új kereskedelmi szerződés kötése s a két ország politikai és gazdasági viszonyának rendezése szerepel.

A konferenciát Macdonald angol miniszterelnök nyitotta meg. Üdvözölte a szovjetdelegátusokat és hangsúlyozta, hogy a brit kormány Oroszország elismerését reális és praktikus dologgá akarja fejleszteni, amely a két nemzet viszonyát kedvezően befolyásolja. Az angol kormány

teljes figyelmét fordítja Oroszország újjáépítése iránt,

de az oroszok által kért kölcsönre vonatkozólag le kell szegyeznie, hogy kölcsönt nem az állam, hanem a magántőke nyújthat és ezért ilyen kölcsön csak akkor lehetséges, ha az angol nép bizalmat fog szerezni az orosz viszonyok iránt és a szerződések respektálását fogja konstatálni.

Macdonald ezután javasolta, hogy az értekezlet alakítson külön politikai és külön gazdasági bizottságot, majd közölte, hogy elfoglaltsága miatt a bizottságokban nem elnökölhet, legfeljebb csak a közös üléseken.

Rakovszky válaszában megköszönte az üdvözlést és a szovjetkormány készségét hangsúlyozta a két ország viszonyának kimélyítésére. Kijelentette, hogy

a szovjetkormány nem szándékozik hódító politikát követni,

de a béke megszilárdításának első feltétele a versaillesi és az ezzel összefüggő békeszerződések sürgős revíziója.

Az angol pénzügyvilág vezetői memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyben megállapítják a feltételeket, amelyek ellenében hajlandók

kölcsönt nyújtani Oroszországnak. Ezek a feltételek a következők: Oroszország háborúelőtti állami és magánadósságainak elismerése, az idegen állampolgárok tulajdonát képező elkobzott magánjavak visszaadása, speciális polgári perrendtartás független bíróságokkal, a szerződések respektálása és a jövőre nézve a magántulajdon elkobzásának elvéről való lemondás, a kereskedelem szabadsága, végül a többi állam intézményei elleni propaganda megszüntetése. A memorandum azzal végződik, ha Oroszország elfogadja ezeket a feltételeket, akkor

a londoni piacon megkapja a kért kölcsönt.

Az alsóházban Macdonald válaszul a hozzáintézett kérdésekre kijelentette, hogy az angol-orosz konferencia célja a két ország közötti vitás ügyek elintézése, ezért idegen állam nem vesz részt a tanácskozásokon. Kijelentette továbbá, hogy nem kapott semmiféle jelentést egy állítólagos japán-román szerződésről. A szakértők jelentésére vonatkozólag bevárja a megindult tárgyalások végét és csak azután fogja álláspontját ismertetni.

Otto Bendekovits wieni

előkelő marhabizományos cég

képviselőiben

a Polgári Takarékpénztár Rt.

cluji pénzügyintézet felajánlja szolgálatait marhakereskedőknek. Exportálható marhák bevásárlására és vámolására korlátlanul nyújt előleget.

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT

„KRISTÁLY” GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

Telefon 500

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Bejelentő szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Hirdetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Uj záróra a kávéházakban.** A cluj-kolozsvári rendőrség a VI. hadtestparancsnokságának 25—342. számú rendelete alapján a következőket hozza a közönség tudomására: Folyó év április 15-től kezdve az I-ső osztályú kávéházakban és éttermekben éjjel 12 órára, II-od osztályú vendéglőkben és kávéházakban este 11 órára, III-ad osztályú éttermekben és kávéházakban este 10 órára, kávéházakban este 9 órára korlátozták a zárórát. A rendeletet a rendőrség a lehető leghatározottabban ellenőrzi. A rendelet megszegőit hadbíróóság elé fogják állítani.

— **Kereskedők az új italmérségi törvény ellen.** Bukarestből jelentik: Az érdekeltek között az új italmérségi törvény ellen különböző okokból kifogásokat emeltek. A több oldalról érkező kifogásokra a kereskedők és iparosok köre (Cercul comercial si industrial) elnöki tanácsülésben foglalkozott a törvényjavaslattal. A konferencián megállapodtak azokban a szempontokban, amelyeket a kormányhoz intézendő memorandumban ki fognak domborítani. A kereskedők köre különben a szesz-törvényjavaslat megvitatásán kívül fontos gazdasági problémák megvitatására országos kongresszust fog megtartani Clujon június 15. és 16-ikán. A kongresszus napirendjén a következő kérdések állnak: A szesz-törvény részletes tárgyalása, a szabad kereskedelem garantálása, a forgalmi adó eltörlése, csődkérdések és a kereskedelmi kamarák átszervezése.

— **Hétfőn kezdődtek a tárgyalások az osztrák köztisztviselőkkel.** Bécsi munkatársunk jelenti: Az osztrák állami hivatalnokok huszonötös tanácsa két óras ülést tartott, amelyen a következőket határozták el: A köztisztviselők tekintetével dr. Seipel szövetségi kancellár kijelentéseire és a pártok állásfoglalására, azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy kezdje meg azonnal a tisztviselők fizetésemelése ügyében a tárgyalásokat. A kormány tudomásul vette az állami tisztviselők kívánságát és azokat hétfőre, tegnapi tüzte ki. Ezen tárgyaláson a kormány kijelentette, hogy a köztisztviselők ügyének elintézését legkésőbb májusban megkezdik.

— **Kávéház a bécsi Hofburgban.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány a Hofburg újabb részeiben végleg be akarja rendezni a nemzeti könyvtárat, kényelmes olvasó- és dolgozótermekkel. Itt akarják ezenfelül a híres bécsi goblingyűjteményt és az iparművészeti termékek általános kiállítását elhelyezni. A földszintet azonban bérbe kívánják adni egy hatalmas — kávéházzal és cukrászdával összekötött — vendéglő céljaira. Az osztrák kereskedelmi és közlekedési minisztériumhoz már eddig több ajánlat érkezett, köztük olyan is, amely csak a berendezési munkálatok költségeit 20 milliárd osztrák koronával jelöli meg.

— **Az erdélyi sékelakció.** Az erdélyi sékelbiztos az egyes helységekből a következő sékelbiztosokat nevezte ki: Márton Béla Aiud, dr. Bödinger Herman Beclean, dr. Friedmann Márton Blaj, Rieger Arthur Sibiu, Darvas Armin Sighetul-Marmatiei, Bergfeld Adolf Reteag, Fischer Albert Gherla, dr. Laufer Andor Déva, Hegyessy Fráda Dej, Herczog Sándor Arad, dr. Klein Vilmos Gheorgheni, dr. Török Lipót Mercurea Ciucului, Lebovits Márton Beius, Leskovits Bernát Sebis, Vértess Ignác Ineu, Kallus Lajosné Bistrita, Lautmann Ernő Baia-Mare, Scharfstein Herman Borgóprand, Rosenfeld Chaim Diciosanmartin, Paneth Armin Baraolt, Ladányi Ignác hitközségi elnök Alsód, Salamon Testvérek Ghiris, dr. Weiss Arthur Timisoara.

— **Terjed a hondurási forradalom.** Bécsi munkatársunk jelenti: Washingtonból írják, hogy a hondurási forradalom egyre szélesebb teret hódít. A felkelők megtámadták tegnap a fővárost, Tegucigalpat, amelyet a kormánycsapatok védtek. A harc folyamán száznegyven ember halt meg. A felkelők egy repülőgépről bombázták a fővárost, egy bombájuk tíz asszonyt és gyermeket megölt. A délamerikai államok kérésére az amerikai Egyesült Államok sanct-domingói ügyvivője Tegucigalpa utazik, hogy a két fél között a békekötésért tegyen.

— **Az amerikaiak segítenek a német gyermekekben.** A New York City bizottság, mely Henry T. Allen nemzeti bizottságát támogatja, a szűkölködő német gyermekek segélyezési akciójában, egy egészen új ötletet vetett fel. E szerint a segélyezési akcióban minden egyes iparágát belevonnak a mozgósítják a segélyezés érdekében annak vezetőit. A legújabb gyűjtési akció most kezdődött a keresztül akarják vinni, hogy a köppenys gyermekekre kereskedők 55.000 német gyermeket élelmezzenek hatvan napon keresztül. A hatalmas propagandát egy hatvón tagú „repülőbizottság” vezeti. A bizottság minoen egyes tagja kötelezte magát, hogy 55.000 német gyermek részére ebédet szerez. Ily módon hatvanszor 55.000 ebédet gyűjt össze a „repülőbizottság” a szűkölködő német gyermekek részére. A gyűjtés élelmiszer-jegyek eladásával történik, egy-egy élelmiszer-jegy ára 2 cent.

— **Doktorráavatás.** Április hó 12-én avatták az összes orvostudományok doktorává Czeizler Erzsébetet és Stein Bélát a cluji, Barisszia volt elnökét. Dr. Stein Béla évek óta lelkes munkása az erdélyi cionista mozgalomnak és különösen az ifjúsági munka terén fejtett ki eredményes működést.

— **Aranysekel.** Az E. Zs. N. Sz. központi irodája közli: Az egyes városokban a következő elvtársaknál lehet kapni aranysekel: Nussbaum Sámuel hitk. elnök Oradeamare, Kalmár József Arad, Sugár Fülöp, Szatmár, dr. Erdélyi Emil Targul-Mures, dr. Antal Sándor Sibiu, Czitrom Aladár Brasov, dr. Hamburg József Cluj, Fried Ábrahám dr. Sighetul-Marmatiei, Hirsch Jakab Baia-Mare, Rosenzweig Meir Jehuda, Dej, Kallus Lajosné Bistrita, Fischer Albert Gherla, Halmos Bránó dr. Petroseni, Blum Zsigmond hitk. elnök Déva, dr. Rosenfeld Salamon Reginul-Sasesc, Klein Henrik Hateg, Eisikovits Dezső Blaj, Márton Béla Aiud, dr. Ligeti Sándor Diciosanmartin, Vértess Ignác Ineu.

— **Egy orvostanhallgató fosztotta ki Rippl-Rónai műtermét.** Budapestről jelentik: Mintegy két hónappal ezelőtt megírta az Uj Kelet, hogy ismeretlen tettesek kifosztották Rippl-Rónai József festőművész budai műtermét, amelyből harminc értékes képet és ezüstneműt loptak el. A rendőrség tegnap letartóztatta a tolvajokat Szűcsi Ferenc huszonnégy éves orvostanhallgató és Weszelovszky Ferenc állástalan magánhivatalnok személyében. A nyomozás megállapította, hogy a lopást Weszelovszky követte el, de Szűcsi volt az értelmi szerzője, aki bejáratos volt a művészhez. Néhány értéktárgyat és huszonnégy festményt a rendőrség megtalált.

— **A Palesztinahivatal közlése.** A „Romania” gőzös május 6-án indul Palesztinába. Miatán újabb nagyobb turista társaságok veszik igénybe a hajót, figyelmébe ajánljuk az erdélyi utasoknak, hogy idejében gondoskodjanak a hajójegyéről. Ez irányban a bukaresti Palesztinahivatalhoz, Str. Lipscai 90. forduljanak.

— **A kis bankjegyek kicserélése.** A Banca Nationala köriratban értesítette az összes bankokat, hogy a kisebb címletű bankjegyeket ujakra cseréli be. A rendelkezés legjobb időben jött, mert a közönség köréből sok panasz merült föl aziránt, hogy az elrongyolódott és piszkos pénzjegyeket nem váltják be ujakra és gyakran nem tudják forgalmazni.

— **Sakkparti, amely négy évig tartott.** A sakkpartik, mint ismeretes, nagyon soká tartanak, játszma, amely órákig és napokig tart, nem ritkaság, az a parti azonban, amelyet két londoni ügyvéd játszott három amerikai kollégájával, egyedül áll a maga nemében. A játszmat levélben játszották le és ez okozta, hogy csak minden három hétben egyszer léphettek egyet. A partit a londoniak nyerték meg a kezdettől számított négy esztendő múltán.

**Husvétii
evőeszközök**

a legutányosabb árban
kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

— **Milyen gazdag Amerika?** Hogy Amerika gazdagságáról képet alkothassunk magunknak, el kell olvasnunk a washingtoni kereskedelmügyi minisztérium jelentését, amely az amerikai lakosság gazdagságát mutatja ki. Eszerint az amerikai lakosság vagyona, amely 1912-ben 215 milliárd dollár volt, 1922-ben már 370 milliárdra emelkedett. Ha ezt az összeget a lakosság számával elosztjuk, minden északamerikai férfira, asszonyra és gyermekre fejenként átlag 3350 dollár vagyon esik, míg tíz évvel ezelőtt csak 2200. Minden nyolcadik amerikainak autómobilja van.

— **A szarajevói tragédia.** Ferenc József, Ferenc Ferdinánd, Chotek Zsófia grófnő, Rudolf főherceg, Frigyes főherceg, Princip Gavriló alakjai elevenednek meg azon a filmen, amelyet a Select-mozgó mutat be ezen a héten. Egy hatalmas császári ház összeomlása, egy derékban kettétörtött idillikus házasság pusztulása vonul végig ezen a filmen, amely illusztráció a jövő történelemkönyvei számára. Nagyszerű színészek korhű maszkokban tárják elénk a Narodna Obrana összeesküvéseit, gyilkosságait, a főhercegi udvarok életét és látjuk dolgozószobájában az agg császárt, Ferenc Józsefet, aki olyan sokat szenvedett a sors ostromcsapásai miatt. Szemünk előtt játszódik le a borzalmas tragédia, amely indítója volt akaratlanul is a világháború kitörésének, látjuk, amikor Princip a fanatizált diák két revolverlövessel leteríti, Ferenc Ferdinánd főherceget és feleségét. A szarajevói tragédia egész héten a Select-mozgó műsorán marad.

— **Eladó egy hercegség.** A háborúutáni furcsaságok között nem a legutolsó az az árverés, amely a közeli napokban folyik le. Sagan hercegség dobra kerül és a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellen eladják. Sagan-hercegség valaha Wallenstein tulajdona volt. A dinói hercegnő memoárjaiban ír erről e sok kézen átvándorolt kis birodalomról, amelyet 1786 Kurland hercege, Péter, aki Anna cárnőnek, Nagy Péter leányának és utódjának fia volt, Lobkovitz hercegtől vette egymillió forintért. A hercegség legérdekesebb ura Wilhelmina kurlandi hercegnő volt, egy szép és könnyűvérű hölgy, akinek nem kevesebb, mint három férje volt, akiktől elvált. Ahogy férjeit cserélte, ugy cserélte vallását is, egymásután volt protestáns, görögkeleti és katolikus. A bécsi kongresszus idején nagy szerepet játszott, a sangani hercegnő szalonja a legkiválóbb társaságok találkozóhelye volt. Viselkedése azonban bizonyos körökben visszatetszést keltett és nem hiányzott akkor sok, hogy kiutasítsák Bécsből. A hercegnőnek Metternich kancellárral való viszonyáról az egész város beszélt.

— **Hova exportálták a legtöbb romániai árut?** Bukarestből jelentik: Január hónapban román gabonát legnagyobb mennyiségben Franciaország importált. Franciaország után, mely cca 32.000 tonnát vásárolt, Belgium és Gibraltár következnek egyenként 25.000 tonna gabonával. Január havi gabonakivitelünk 132.871 tonnára rug, melynek értéke 557 és félmillió lejnek felel meg. Ugyanezen hónap folyamán exportáltunk 105.676 tonna fát, melynek nagyrészt, 87.058 tonnát Magyarország vett át. Legtöbbet importáltak utána a következő államok: Jugoszlávia 4644 tonna, Görögország 4375 tonna, Egyiptom 3339 tonna, Franciaország 1653 tonna, Olaszország 1108 tonna. Állatkivitelünk majdnem kizárólag Csehszlovákiába és Ausztriába irányult. Ausztriába szállítottunk január folyamán 2583 tonna élőállatot, Csehszlovákiába 3541 tonnát. Ezek mellett Magyarország 226, Törökország 29 tonnával szerepel, január havi exportunk összesen 253.909 tonna, melynek értéke 858 millió 750 ezer lej.

— **A magyar jegybank szervezete.** Budapestről jelentik: Az új magyar jegybankot hozta nyilvánosságra hozta alapszabályait, melyek azt igazolják, hogy a bank a kormánytól teljesen függetlenül fog működni. Külföldi érdekeltségek hozzájárulását csak abban a mértékben engedélyezik, hogy a bank nemzeti jellege megmaradjon. A váltók leszámítása három hónapi határidőhöz lesz kötve, kivéve a mezőgazdasági vállalatok váltóit, melyeknél ezt a terminust hat hónapi hosszabbítják meg. A bank 1943-ig monopóliumot nyer bankjegyek kibocsátására. Az intézet működésének kezdetével a devizaközpontot feloszlatják. Az új jegybankra váró legfontosabb szerep a magyar korona stabilizálása lesz. A bank szervezete nagyon hasonlít az osztrák jegybankéhoz.

— **Nagy havazások Brassó környékén.** Bukarestből jelentik: A Prahova völgyében, Sinaia és Brassó között tegnap erősen havazott.

**Sz fel
re**

ot. Végelért

di kölcsönre. Ezt
adoni pénzpiacra
az előleget a nép-
és szerint a ma-
reskedelemnek és
tálnia. Az erre
nényeképen szá-
ára betábláztat.

**millió arany-
allalta el.**

harminchétf és fél-
edők és bankok
nak. Ezt az el-
ár bejelentették

adását

szerdését és elha-
korzocium által
földi adósságának
anyag beszerzésére
i miniszter erre a
xérte.

megállapította az
helyettesítést a
tatiann miniszter-
atásügyi miniszter
Constantinescu föld-
gba utazik.

zetnie

**Macdonald
revizióját**

ak. Ezek a fel-
szág háborúelőtti
ismerése, az ide-
képező elkobzott
lis polgári per-
al, a szerződések
a magántulajdon
adás, a kereske-
bi állam intéz-
egszűntetése. A
ha Oroszország
akkor

kért kölcsönt.
aszolva a hozzá-
hogy az angol-
szág közötti vi-
gen állam nem
kijelentette to-
jiféle jelentést
szerződésről. A
lag bevárja a
csak azután

**wieni
nyos cég**

ár Rt.

latait marka-
hák bevásár-
yujt előleget.

**yapju-
estés**

KÖZGAZDASÁG

Bolgár bizottság a fővárosban. Bucarestből jelentik: A Románia és Bulgária között még fennálló vitás kérdések elintézésére tegnap újabb bolgár bizottság érkezett a fővárosba Minkoff semmitörvényi elnök és Popoff külügyminiszeri államtitkár kíséretében. A legfontosabb elintézendő kérdések a bolgár vagyonok zár alóli felmentése és a hadikártalanítás ügye.

A mai valutapiac

Nyitáskor a lej valamit gyöngült, zárlatkor azonban ismét a tegnapi árfolyamon jegyezték. Az árakban lényeges eltérés nem mutatkozott. Gyöngye forgalom mellett az árak így alakultak: Osztrák korona 365-368, magyar korona 400-410, cseh korona 569-572, svájci frank 33 80-33 85, francia frank 11 65-11 70, dollár 192-192 5, font sterling 835-837, olasz lira 8 65-8 70, dinár 2 30-2 35.

Valutapiac április 15-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1157, Berlin —, London 831, Newyork 192 5, Róma 856, Zürich 33 70, Bécs 27, Prága 570, Budapest 24 Varsó 22.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márk 41, leva 132, török lira 99, font sterling 815, francia frank 1135, svájci frank 33 50, olasz lira 835, drachma 330, dinár 235, dollár 100, lengyel marka 21, osztr. korona 27 5, magyar korona 25, cseh korona 555.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 128 5-128 5, Amsterdam 215-212, Newyork 568 5-568, London 2469 5-2470, Páris 34 80-34 85, Milano 2532 5-2530, Prága 1685-1685, Budapest 75-75, Belgrád 707 5-705, Bukarest 294 5-297 5, Varsó—, Bécs 80 25-80 25.

Megegyezés az olasz hitelezőkkel. Bukarestből jelentik: Rómából érkezett hírek szerint az olasz hitelezőkkel való tárgyalásra kiküldött román bizottság megegyezett az olaszokkal szemben való rendezés módjára nézve. A megegyezés alapelvei azonosak azokkal, amiket a francia és angol hitelezőkkel kötött egyezményben fektettek le.

A CFR. átszervezése. Bukarestből jelentik: Tegnap a közlekedésügyi minisztérium megbízottai Pretorianu helyettes vezérigazgató elnöklésével tárgyalásokat folytatnak a CFR-nél megejtendő nagyobb változások és átszervező munkák ügyében. A kérdések komplexumába tartozik a bucaresti északi pályaudvar kiépítése, amely közel tízmillió lejt fog igénybe venni. A munkálatokat rövidesen megkezdik, minthogy a vasutépítési anyag jó része 640 tonna a napokban futott be a „Thüringia“ nevű német hajón Konstancába. A napokban egy hamburgi hajó befutását is várják, amely szintén vasuti építőanyagot hoz.

Bécsi marhavásár. (A Saborsky és Fiai cég távirati jelentése.) Főhajtás 2007 darab volt, közöttük 750 drb. romániai áru. Prima áru iránt nagy kereslet. Az árak változatlanok.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönyeim: Saborskysöhne Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Athénban estek a külföldi devizák. Athénból jelentik: A népszavazás eredményének hatása alatt Görögországban az idegen valuták enni kezdtek. A font sterling például 244 drachmára gyöngült a tegnap. A drachma azonban más valutákkal szemben is javulást mutat.

Megkezdtek a Creditul Industrial részvényeinek kibocsátását. Bukarestből jelentik, hogy az ipari hitelintézet április 15-től kezdődőleg megkezdte az ideiglenes nyugtáknak végleges részvényekre való becserelését. A részvényeket azonban csak azok kaphatják meg, akik az általuk jegyzett összegeket teljesen befizették és erről szelvényekkel rendelkeznek. Bukarestben a Creditul Industrial székházában, Strada Banca Nationala 8. alatt, vidéken pedig a Banca Nationala fiókjainál állítják és adják ki a részvényeket.

Szabaddá teszik újabb cikkek kivételét. Bukarestből jelentik: Csütörtökön vagy pénteken a legfőbb gazdasági tanács ülést tart, amelyen összehangba fogják hozni a vámtarifáját azoknak az árucikkeknek, amelyeknek az ára megváltozott a világpiacon, egyben több cikk kivételi tilalmát is meg fogják szüntetni.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A sejk. Kelet csodálatos misztikuma egy ragyogó szerelemmel átszőve adja azt a mesét, amely a pompásan megrendezett és játszott film révén két órán keresztül minden gondolatunkat leköti. Nem rablófilm, plen-airjei a legszebb kompozíciója és megoldása festmények nagyszerűségével és pittoreszkuságával vetekszik, a főszereplő Rodolpho Valentino pedig a filmművészek ideálját állítja elének. A sejk című filmdrámát az Uránia mozgószínház mutatja be ezen a héten.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Hegyek alján.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szerda: Mihályiné két leánya. Ujdonság először.

Premiére-béret.

Csütörtök: Mihályiné két leánya. A. béret.

Péntek nincs előadás.

Szombat: Denevér. Operette-repriz új szereposztással.

Premiére-béret.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Uferini. Mérsékelt árakkal.

MOZGÓK MŰSORA

Szerda, április 15.

Select-Mozgó: A legnagyobb aktuális! A *sarajevói kettős gyilkosság*. Ferdinánd osztrák trónörökös és Erzsébet főhercegnő tragikus halála. Nagyszabású dráma a császári udvar intimitásából, melyek a világháborút okozták. Az összes titokzatos ütközéspontok történelmi megvilágításban. A gyilkosság minden mozzanatának hű rekonstrukciója.

Uránia-Mozgó: Aranyfilm az Atlantide-sorozatból! A *sejk*. Monumentális romantikus dráma 8 felvonásban. Főszerepben a legjobb mozgyűttes: Agnes Ayres és Rodolpho Valentino. A film Szaharában, az európaiak nagy temetőjében játszódik.

Apolló-Mozgó: Harry Piel! A *fej nélküli lovas II. rész*. (A halál csapdája.) A legnagyobb Harry Piel-film 3 részben és 28 felvonásban. A filmkiállásnak legvakmerőbb és utólráhetetlen mutatványai. Óriási szenzáció! Filmünnep az Apolló közönsége számára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ph. Weintraub, Casa Blanca, Cuba. 1. Azt mi nem tudhatjuk, hogy Cubában milyen iratokat kérnek az Egyesült Államokba való beutazáshoz, arról azonban van tudomásunk, hogy oda kívándorolt európaiak öthónapi ottlakás után minden korlátozás nélkül utaztak Amerikába. Ennek az lehet magyarázata, hogy a sziget megvásárlásáról már majdnem perfekt megállapodás van a spanyol és az amerikai kormányok között s így Cubát még mindig amerikai területnek tekintik. Lehetséges azonban, hogy azóta komplikációk állottak be a sziget megvásárlásában és Amerika ismét ragaszkodik a régi feltételekhez. Mindenesetre nagyon hálásak lennénk, ha öccsével levelet íratna nekünk az ottani viszonyokról, kereseti lehetőségekről és egyes iparágakban, a zsidó életről és minden egyébről, ami a hozzánk forduló olvasóinkat érdekelheti. 2. A jelzett 150 lejes Keren Kajemet-adomány még nem érkezett be. 3. A címszalagot korrigálni fogja a kiadóhivatal.

S. Sándor, Oradeamare. A jelzett kéiratok nem érkeztek meg, irodalmi rovatvezetőnk nem tud rólok. Kérjük küldje be még egyszer.

L. Irén, Cehul Silvaniei. Cubában nemcsak lehet, hanem küldjük is címszalaggal az Uj Keletet, amelynek ott is szép számmal vannak olvasói.

D. D. A kéreztett cím: Zwy Yahalom, el-Nasra, Station Afule, Palestine.

SPORT

Nem jönnek a magyar csapatok huavétkor. A Victoria, az Universitatea és a Haggibber közös megegyezés alapján husvétü vendégszereplésére meghívták a budapesti III. ker. és Ferencvárosi TC csapatait. A vasárnap Bucarestben megtartott FSSR közgyűlés a magyar csapatok beengedésétől szóló indítványt elvetette, így tehát nagyon sovány husvétü program állhat a kolozsvári közönség rendelkezésére.

Külföldi hírek. Prága. Slavia—Sparta 1:1 (0:0). A Slavia Pechart kiállításai miatt 10 emberrel küzdötté végig a mérkőzést, de így is fényben volt. A mezőny kimagasló embere a balhátvédet játszó Seifert volt, aki egymaga tartóztatta fel a híres Sparta csatársort. **Brünn. Makkabi—Brünn SC 2:1 (2:1).** Zidenice—Moravsky Slavia 3:0.

A Bolton—Wanderers május 14-én az IFC Nürnberggel játszik.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsirt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

כשר ושל פסה
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Ha művészi kiváltság

butort, zongorát

akar venni, ne vágyálja az utat Marosvásárhelyre es leki ats meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
EMELYRÉSZA BUTORGYÁR RÉSZV. TARS. butortermelt
sztalosok furnrszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-s.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és átkerceselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

TUNGSRAM
ist die beste Glühlampe

Porcellán
Étkező
Mindenf
nok. Üve

Aus
Cluj-Kol
az Urá

ענין

הבעיה
השערייה
המאנה
המאנה
המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

המאנה

של פסה
 Legolesőbb beszerzési forrás
Eugros Endetail
 Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képeretkezés
Ausländer Rudolfnál
 Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

בעודי תלמוד תורה פעטרטראושיעע
קאנקורו
 דויע דווענען תת זוכט פיר דא איר בעל
 אין מלמה וועלכער פאדג איז צו אונטעררייכ
 טען חומש ורש"י גמרא ותוספות. געדאלט מאנאט
 ליד 3000 זאגע דרייטויזענד לעה אונד זאגע
 פערשליעגונג. אפפערטע אונד צייטונסע זנד צו
 ריכטען אן
 Soldan József, Petroseni.
 תת פארשטאנד 7097

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszmüaru és játékáru nagykereskedése
Nussbaum Testvérek
 Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200
 ELADÁS CSAK VISZONT-ELADÓKNAK

Gladys
 shoe cream
 the best
 Az előkelő világ cipőkrémje!

Tordai Sörgyár RT.
 kiváló minőségű különleges
HUSVÉTI SÖRT
 hoz forgalomba

A LEGFINOMABB CSEMEGE A
KALLA-FÉLE HALKONZERV
 Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

Figyelem a nagy vashid sarkáral
 A cimre fig oifen
 Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolesőbb bevasárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban
Markovits Bernát ékszerész

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-
 nál festeti és tisztítottja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariitu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

A legszebb zsidó regény!
 Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek
 Megjelent a „Kadima“ nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:
„Egy zsidósors“
 a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej
 Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)
 Az „Egy zsidósors“ csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Mácesz מֵאֵשׁ a gherlai hitközségnél házipászka kapható kg.-ként 16 lej árusítás chahamodban is. 7098

Keresték egy vallásos zsidó nő, ki önállóan főzni tud. Treitel Izidor Alba-Iulia. 7099

Keresek fűrésztelepen 4 éves fiam és 1 éves leányom mellé jó házból való, perfekt német lányt. Grósz Armin Sibot (Álkenyér) 7076

Figyelem! Husvétra fakéreg 60 szálás 20 lejért kötésenkint kapható Dávid Hermann borkereskedésében, Széchenyi-tér 39, szám 7077

Mielőtt husvétiedényeit beszerezné, siessen a Cal. Reg. Ferdinand 65. alatt lévő edényüzletet megtekinteni, ahol kevés pénzért is, beszerezheti szükségletét. 7082

Angol- és zongorarákat adok. Kitűnő módszer. Cim a kiadóban.

Keresek egy fiatal bochert, aki 2 kisfiamat és 2 kisleányomat zsidóul tanítaná. Román, magyar nyelv megkívántatik. Németül tudók előnyben részesülnek. Fizetés teljes ellátással, megegyezés szerint. — Ajánlatokat Geza Rosenbaum Abrud, kérek. 7088

Keresek jókarban, pontos, marha-, esetleg hidmérleget megvételre. — Hirsch Lajos Násfalau jud. Solnoedoboca. 7090

Guter גוֹטֵר der auch roumänisch unterrichten kann sucht posten. Angaben unter „Methodisch“ an der Administration bitte senden. 7093

Szalmakalapparrógép, kitűnő drezdai, eladó. Rosenfeld, Deák Ferenc-utca 12. sz. 7096

Perfekt gyors- és gépirónó azonnali belépésre állást keres. — Leveleket „Elsőrendű munkaerő“ jellegre a kiadóba kér.

Havre—New-York

Gyorspostajaratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

MODE LA RAGANYI

Cluj, Strada Nicolae Jorga No. 6. (volt Jókai-utca)

EREDETI MODELLEK,
VIRÁGOK, TÜZÉKEK

Kalapátalakítások 105.— lejtől

kaucsuksarok és kaucsuktalp.

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet.

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

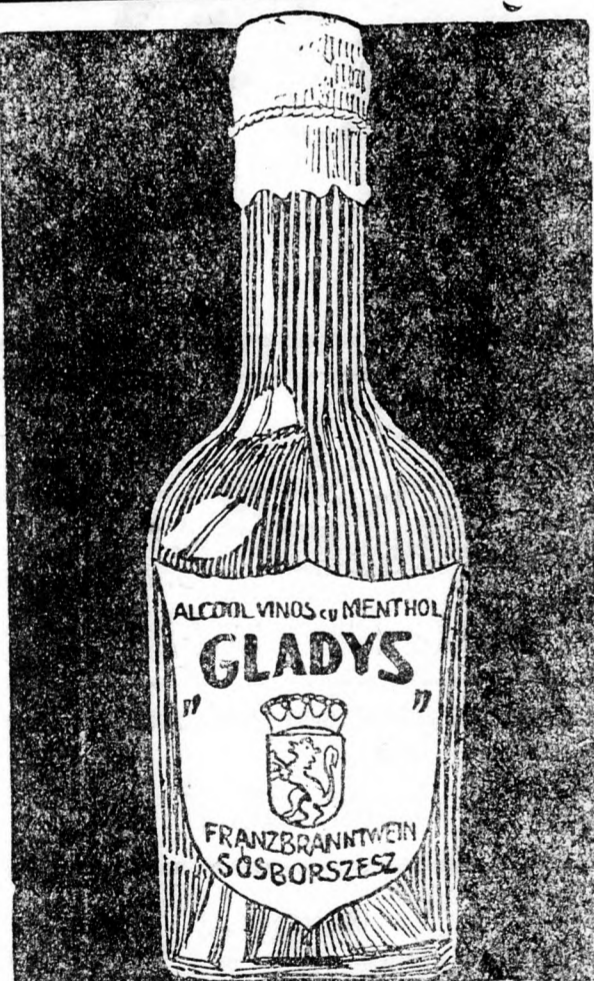
Constanța—Jaffa—Marseille
Constanța—Délamerika
Constanța—Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia“ Pasagiul Comedia, Bukarest
és a „Reclama“ Cluj

Rador

„Gladys“ sósorszesz üdit,
„Gladys“ sósorszesz erősít,
„Gladys“ sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Carlsbadból közvetlen importált

Engross Endetall

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegáruk, táblaüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezzerezhetők

Ausländer Lajosnál Cluj

Piata Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

„SIRPINOL“

Legjobb szer a legzöszervek megbetegedései ellen. Ugyint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szamárköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Rapid 4 és 6 csaposi sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek

külön kaphatók a

Banca Industrială și Comercială, Cluj, Strada Regina Maria 9.

Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD
Színházépület

SATU-MARE
Színházzal szemben

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek

Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61

Első Erdélyrészi Ékszerárugár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon Interurban 2—13

Sürgöny: Juvaere, Cluj

Ékszerárugártás, nagykereskedés

Fogózat arany és fémreztől

Arany, ezüst és platina-beváltások

Kienzle és Schwarzwald órákban, valamint kincszet tárgyakban nagy lerakat

Osak viszontelárusítóknak